

The Analyze of The Cultural Elements in Turkish Translations of The Story “The Little Prince” in terms of Target-Oriented Translation Theory

Uğur AYGÜN¹ & Perihan YALÇIN²

Abstract

Translation activities are one of the most important tools for intercultural communication and internationalization. Thanks to the ability to transfer the most distinctive features that separate nations, such as culture, language, religion, race, and geography, translation removes barriers and enables us to understand the many cultural mysteries of different societies. Therefore, with the advancement of technology and the ease of communication between nations, the transfer of these cultural elements which spark curiosity and interest from source cultures to target cultures has become an important sub-field of translation in recent years. This new pursuit, which arises from the combination of language, culture, and translation, has also opened new doors for researchers in the field of translation studies. In this study, three different Turkish translations of The Little Prince, a work containing numerous cultural elements and the most translated book in foreign languages, will be analyzed. Based on Newmark's classification of cultural elements, the selected cultural elements from the source text will be examined comparatively within the framework of Gideon Toury's target-oriented translation theory in the transfer to the target language, Turkish.

Keywords

Little Prince

Translation

Gideon Toury

Culture

“Küçük Prens” Adlı Hikâyenin Türkçe Çevirilerinde Geçen Kültürel Unsurların Erek Odaklı Çeviri Kuramı Açısından İncelenmesi

Özet

Kültürlerarası iletişimin ve uluslararasılaşmanın en önemli araçlarından birisi çeviri etkinliğidir. Çeviri; kültür, dil, din, ırk, coğrafya gibi ulusları birbirinden ayıran en belirgin özellikleri transfer edebilme yetisine sahiptir. Bu özelliği sayesinde engelleri ortadan kaldıran çeviri etkinliği ile farklı toplumların birçok kültürel bilinmezini anlamak mümkündür. Bu yüzden; teknolojinin artması ve ulusların diğer uluslarla iletişiminin daha kolay hale gelmesiyle insanların merakını ve ilgisi çeken bu kültürel öğelerin farklı kaynak kültürlerden hedef kültürlerle aktarımı etkinliği son yıllarda çeviri etkinliğinin önemli bir çalışma alanını oluşturmaktadır. Dil, kültür ve çeviri üçlüsünün bir araya gelmesiyle oluşan bu yeni uğraş ile çeviribilim alanında çalışmalar yapan araştırmacılara da yeni kapılar açılmıştır. Bu çalışmada; bünyesinde birçok kültürel unsur barındıran ve en fazla yabancı dile çevrilen eser olan Küçük Prens adlı hikâyenin Fransızca aslından Türkçeye aktarılmış üç farklı çevirisi ele alınacaktır. Newmark'ın kültürel unsurlar sınıflandırmasına göre kaynak metinde seçilen kültürel unsurların erek dil olarak belirlenen Türkçeye aktarımı Gideon Toury'nin ileri sürdüğü erek odaklı çeviri kuramı kapsamında karşılaştırmalı olarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler

Küçük Prens

Çeviri

Gideon Toury

Kültür

Article Info

Received / Geliş Tarihi

Reviewed / Kabul Tarihi

Published / Yayın Tarihi

Doi Number / Doi Numarası

Makale Bilgisi

04.11.2024

23.01.2025

30.03.2025

10.29228/ijlet.1578818

Reference

Kaynakça

Aygün, U., & Yalçın, P. (2025). “Küçük Prens” adlı hikâyenin Türkçe çevirilerinde geçen kültürel unsurların erek odaklı çeviri kuramı açısından incelenmesi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 13(1), 39-52.

¹ Öğr. Gör. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, uaygun@kmu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-2306-1394

² Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, perihan@gazi.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3831-7508

Giriş

Çeviri; bütün disiplinler ile bağlantılı olan bir etkinliktir. Ancak bütün bu disiplinlerin içerisinde çevirinin en çok ilişkili olduğu alan kültür kavramıdır. Çünkü çeviri etkinliğinin gerçekleşebilmesi için iki farklı dil ve kültürden öğelerin bir diğerine aktarılması gerekmektedir. Baykan (2005, s.184) çeviri ile kültürün birbirleriyle olan ilişkisini şu şekilde açıklamaktadır: “Kültürün ilgi alanlarını incelediğimizde birçok bilim dalı ile ilgili olduğunu görürüz. Her bilim dalı ile ilgili metinlerden çeviri yapılması zorunlu olduğuna göre; çeviri ve kültür arasındaki ilişkinin önemi açıkça ortaya çıkmaktadır”. Kültürlerarası bir aktarım yükü olan çeviri etkinliğinde; kültürel unsurların çevrilmesi noktasında bazı sorunlar ile karşılaşabilmektedir. Zira kaynak kültürde var olan herhangi bir unsur hedef kültürde her zaman karşılığını bulamayabilir.

İletişimin ilk olarak ortaya çıktığı tarihten itibaren var olan çeviri etkinliği; yazının bulunması, farklı dillerin var olması ve dinsel metinlerin başka dillere aktarılma isteği ile çeviriye olan ihtiyacın ortaya çıkmasıyla birlikte başladığı ve dolayısıyla çevirinin çok eski bir tarihe sahip olduğu düşünülmektedir (Yalçın, 2015, s. 19). Bunun yanında ilk çevirilerin M.Ö. 3000 yıllarında ortaya çıktığı ve kesin kanıtlar bulunmamakla birlikte Mısırlılar tarafından diğer Mezopotamya uygarlıklarıyla iletişim kurmak amacıyla kullanıldığı belirtilmektedir (Ballard, 2013, s. 10).

Çevirinin ana unsuru olan dil, içinden çıktığı kültürle kaynaşmış, o kültürün ayrılmaz bir parçası olmuştur. Dolayısıyla bir dilden başka bir dile çeviri yaparken aynı zamanda kaynak kültürden hedef kültüre bir kültür aktarımı da söz konusudur. Bu aktarım işini üstlenen çevirmenin iki dili de bilmesi tek başına yeterli değildir. Bu dilleri konuşan uygarlıkları ve kültürü de tanması gerekmektedir (Yalçın, 2003). Çünkü çeviri; diller ve kültürler arası iletişim ve etkileşim sürecinin en önemli faktörü ve her aşamasıyla insan merkezli bir etkinliktir. Bu yüzden ki çeviri ile insan deneyiminin ortaya koyduğu birikimlerin temsilcisi olan kültür sıklıkla birlikte anılmaktadır (Gezer & Can, 2019). Mounin (1963:236) çeviri, dil ve kültür ilişkisinin önemini şu sözlerle ifade etmektedir: “Bir dili çevirmek için iki koşulu yerine getirmek gerekmektedir, tek başına biri yeterli olamaz. Yabancı dili iyi öğrenme, o dili kullanan topluluğun kültürünü bilmekle olur. Hiçbir çeviri bu iki koşul yerine getirilmedikçe yeterli sayılamaz”. Zira sonuç olarak dilde yaşanan ve kabul gören her türlü değişim muhakkak ki siyasi, sosyal ve kültürel sebeplerle bağlantılıdır (Ölker, 2016).

Çeviri sürecinin ve kültür aktarımının en önemli aktörlerinden birisi ise kültürel unsurları bir kültürden diğer bir kültüre taşıyan çevirmendir. Çevirmen, aktarım yapacağı kültürler ile ilgili farklılıkları iyi tanımalı, kullandığı bağlama göre değişen kavram ve kelimelerin de var olduğunu bilmelidir. Örneğin; Türkçedeki “buyurun” kelimesi kullanıldığı bağlama göre değişen ve çok farklı anlamları taşıyan bir ifadedir. Bir misafire bir şey ikram edildiğinde buyurun anlamında “help yourself”, kapıda birisiyle karşılaşıldığında “buyurun, girmez misiniz” anlamında “come in, why don’t you come in”, dükkânda bir tezgâhtar bir müşteriyi karşılayıp ne istediğini sorduğunda buyurun anlamında “can I help you?”, telefonda buyurun anlamında ise “hello” ifadeleri kullanılmaktadır. Bütün bu örnekler gösteriyor ki çevirmen hangi bağlamda hangi ifadeyi kullanacağını çok iyi bilmelidir. Yukarıdaki bütün ifadeleri karşılayan “buyurun” kelimesi sözcük anlamının yanında Türk kültürünü ve yaşam tarzını yansıtan nazik bir ifade şeklindedir. Çevirmen bu bilgiye sahip olmazsa, bir kültürden başka bir kültüre tam anlamıyla aktarım yapamayacaktır (Erten, 1993). Yukarıda incelediğimiz örnekte olduğu gibi toplumlar ve kültürlerarası farklılıklardan kaynaklanan kullanım şekilleri mevcuttur. Genel olarak bakıldığında batılılar sözcükleri tek anlamlarıyla, yani birincil anlamlarıyla kullanırlar. Başkalarına hitap etmek için “bayım, bay, bayan, hanımefendi, küçükhanım, genç adam” diye seslenirler (Baykan, 2005). Bu kültür onlara has bir durumdur ve farklı kültürlerde her zaman karşılığını

bulamayabilir. Bununla ilgili Türk toplumu ile batılı toplumlar arasında bir örnek verecek olursak: Avrupa’da sokakta ellerinde ağır bir şey taşıyan yaşlı bir insana “yardımcı olayım mı teyze, dede, amca, dayı” şeklinde hitap edersek, karşımızdaki kişiden önce bir şaşkınlık ifadesi daha sonra da muhtemelen olumsuz bir tepki ile karşılaşabiliriz. Bu gerçekler, toplumların insan ve yaşam ilişkilerinin farklılığından kaynaklanan kültürel davranış biçimleridir.

Toplumlara özgü bu değişken davranışların ve geleneklerin anlaşılması hem erek kültürü tanımayı hem de olası olumsuz durumların önüne geçilmesini sağlayacaktır. Çeviri etkinliği bu bağın kurulmasında hayati bir rol oynamaktadır. Zira erek kültürün göz ardı edilerek gerçekleştirildiği bir çeviri sürecinin eksik bir parçası olan bulmacayı tamamlamaya çalışmaktan farkı yoktur.

Bu çalışmada yapılacak olan analizlerde Gideon Toury’nin erek odaklı çeviri kuramından faydalanılacaktır. Erek odaklı çeviri kuramında erek ya da alıcı kültür çeviri sürecinde etkilidir. “Çeviri erek metnin içinde yer aldığı kültüre yönelik bir çaba olup erek kültürde anlam kazanır. Çeviri erek kültür için yapılır ve süreci erek kültür başlatır” (Rifat, 2004, s. 199).

Çeviri bağlamında aktarımı gerçekleştirilen kültürel unsurların birçok sınıflandırması mevcuttur. Bu çalışmada da kullanılacak olan Newmark’ın (2010, s. 175, Aktaran Yıldırım, 2015, s. 224) altılı kültürel unsurlar sınıflandırması aşağıdaki gibidir:

Çevresel unsurlar: jeolojik ve coğrafi çevre.

Kamu hayatı: politika, hukuk ve yönetimi içerir.

Sosyal yaşam: ekonomik, meslekler, toplumsal refah, sağlık ve eğitimi içerir.

Kişisel yaşam: yiyecekler, kılık kıyafet ve ev eşyalarını içerir.

Gelenek, görenekler ve sosyal etkinlikler: Yavaş alkışlama ve masaya vurarak alkışlama gibi gelenekler; kriket ve futbol gibi sosyal etkinlikler ve bunlara bağlı tüm ulusal deyimler.

Kişisel merak ve tutkular: din, müzik, şiir ve bunlara bağlı çeşitli toplumsal kuruluşlar, kiliseler, sanatsal kuruluşlar ve dernekler.

Bu makalede; yukarıda yer alan kültürel unsurlar sınıflandırmaları kapsamına giren kültürel öğelerin çeviri süreçlerinin ve bu süreçte kullanılan stratejilerin örneklerle incelenmesi hedeflenmektedir. Böylece farklı sınıf kültürel unsurların kültürler arası aktarımında hangi tür çeviri stratejisinin kullanılması gerektiğine yönelik bir değerlendirme yapılarak çeviribilim alanına kültürel unsur sınıfları ve uygun strateji seçimi başlığı altında yeni bir alan açması beklenmektedir.

Yöntem

Küçük Prens hikâyesinde yer alan kültürel unsurların çevirisi üzerine yapılan bu çalışmada Karasar (2002) tarafından tanımlanan tarama yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemle göre geniş bir örneklemeden elde edilen verilerle evrenin belirli bir kısmı analiz edilerek genel bir sonuca ulaşılmaktadır. Diğer taraftan ise birden fazla değişken arasındaki ilişki incelenmektedir. Ancak neden-sonuç ilişkisi kurulmamakta; sadece korelasyon belirlenmektedir (Karasar, 2012, s. 79).

Kaynak eserden alınan kesitlerin erek eserlerde karşılıkları tespit edilerek Mona Baker’in geliştirdiği on yedi çeviri stratejisi ışığında çözümlenecek ve her bir aktarım sürecinde hangi çeviri stratejisinin kullanıldığı belirlenecektir.

Çalışmanın evrenini Fransız dilinde yazılmış bütün hikâyeler, örneklemini ise Antoine de Saint-Exupéry tarafından yazılmış olan Le Petit Prince hikâye ve üç çevirisi oluşturmaktadır. İncelenen hikâye ve çevirilerine ait bilgiler aşağıdaki gibidir:

Le Petit Prince, Antoine de Saint-Exupéry, Edition du Group "Ebooks libres et gratuits", 1943.

Ç1: Küçük Prens, Çeviren: Cemal Süreyya & Tomris Uyar, Can Çocuk Yayınları, 2015, İstanbul.

Ç2: Küçük Prens, Çeviren: Onur Tunç, Yuva Yayınları, 2019, İstanbul.

Ç3: Küçük Prens, Çeviren: S. İpek Ortaer Montanari, İthaki Yayınları, 2015, İstanbul.

Analiz ve Bulgular

Bu çalışmada karşılıklı çözümleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemde en az iki farklı unsurun belirli ölçütler esas alınarak yine belirli ilke ve kurallar dahilinde karşılaştırılması öngörülmektedir (Aydın & Hanağası, 2017, s. 58). Bu yöntem doğrultusunda öncelikle kaynak metinde yer alan kültürel unsur, ilgili metinden bir parça ile verilmiştir. İlgili kaynak metin ve diğer üç farklı Türkçe çevirisi tablolar halinde incelenmiştir. Aynı ayrı incelenen her bir çeviri, kullanılan stratejiler açısından analiz edilmiştir. Bu çeviri stratejileri Baker tarafından 1992 yılında kaleme alınmış olan *In other words: A Coursebook on Translation* adlı kitapta yer almış ve özellikle profesyonel çevirmenlerin çeviri yaparken karşılaştıkları sorunlara örneklerle çözüm önerileri sunulmuştur (Baker, 1992, s. 26). Baker'ın kitabında ele aldığı stratejiler ve kısa açıklamaları aşağıdaki gibidir:

1. Yabancılaştırma: Kaynak metnin dilinin ve kültürel özelliklerinin erek metinde en üst düzeyde hissettirmek istenmesidir.
2. Yerlileştirme: Yabancılaştırma stratejisinin tam zıttı bir yöntemdir.
3. Öykünme: Tam anlamıyla yabancılaştırma ve yerlileştirme stratejilerinin normlarına girmeyen durumlar öykünme olarak ifade edilebilir.
4. Kültürel ödünçleme: Kaynak metindeki ifadenin erek dile olduğu gibi aktarılmasıdır.
5. Telafi (İkame): Sözcüğü sözcüğüne bağlı kalarak metnin herhangi bir yerinde ortaya çıkan anlam, ses etkisi, kullanım ve mecaz kaybının metnin başka bir yerinde giderilmesinde kullanılan stratejidir.
6. Özelleştirme: Kaynak metinde kullanılan genel (üst anlamlı) bir ifadenin erek dile özel anlamlı (alt anlamlı) başka bir ifade ile çevrilmesidir.
7. Genelleştirme (üst anlamlı çeviri): Kaynak metinde alt anlam aralığında yer alan bir sözcüğü erek dile üst anlamlı bir ifadeyle çevirmek erek dildeki sözcüğün kaynak dildekine göre daha geniş bir anlam aralığında bulunduğunu göstermektedir.
8. Açıklama: Kaynak metindeki bir ifadenin anlamsal bağlamını bozmadan erek dile farklı bir ifadeyle aktarılmasıyla oluşan çeviri stratejisidir.
9. Ekleme (genişletme): Kaynak metinde yer almayan bazı sözcüklerin veya ifadelerin erek metne eklenmesi yoluyla uygulanan stratejidir.
10. Çıkarma(daraltma): Çevirmenin kaynak metinde geçen bir sözcüğe veya bir söz kümesine erek dilde yer vermemesi yani çıkarması stratejisidir.
11. Çıkarım: Yalçın (2015) çıkarım yoluyla çeviri stratejisini sözcüklerin ve ifadelerin anlamlarından yola çıkarak çıkarımda bulunarak çeviri yapma işlemi olarak tanımlamaktadır.
12. Yer değiştirme: Cümlenin dilbilgisel yapısının yeniden düzenlenmesiyle oluşturulan çeviri işlemidir.

13. Uyarlama: Kaynak metnin erek kültürün özellikleri göz önüne alınarak çevrilmesi, bazı zamanlarda ise yeniden üretilmesi yoluyla oluşturulan bir çeviri stratejisidir.
14. Standartlaştırma: Yöresel, zamansal ve kültürel farklılıkları gözetmeksizin yapılan standart bir çeviri yöntemidir.
15. Perspektif kaydırma (değiştirme): Erek kültürde yer etmiş ifadeleri koruyarak erek dil okurunun algı düzeyini üst seviyeye çıkarmak için anlamsal bütünlüğü bozmadan yapılan bir değiştirme işlemidir.
16. İletişimsel çeviri: Kaynak metindeki erek odaklı ifadelerin anlamını ve içeriğini erek dil okurunun kolayca kabul edebileceği bir şekilde çevrilmesi yoluyla uygulanan bir çeviri stratejisidir.
17. Birebir çeviri (sözcüğü sözcüğüne çeviri): Kaynak metnin biçimsel yapısı ve erek dilin kurallarına uygun olarak gerçekleştirilen bir yöntemdir.

Son olarak ise her bir çevirinin Toury'nin kuramına göre yeterli mi yoksa kabul edilebilir çeviri mi olduğu konusunda değerlendirmeler yapılmıştır.

Tablo 1. Jeolojik ve coğrafi çevre kategorisine ait birinci kültürel unsurlar çözümlemesi

Kaynak	Metin
J'ai ainsi vécu seul, sans personne avec qui parler véritablement, jusqu'à une panne dans le désert du Sahara, il y a six ans. (p.8)	
Ç1	İşte böyle, altı yıl önce, <i>Büyük çöl</i> üstünde uçağım kazaya uğrayana kadar, içimi dökecek gerçek bir dostum olmadan yapayalnız yaşadım. (s.8)
Ç2	İşte bu yüzden altı yıl önce <i>Büyük Sahra Çölü'</i> nde uçağım bir kaza yapana dek kimseyle gerçek anlamda sohbet etmeden yapayalnız yaşadım. (s.10)
Ç3	Altı yıl önce <i>Sahra Çölü</i> üzerinde karşılaştığım bir arızaya kadar tek başıma, gerçek anlamda konuşacak kimse olmaksızın yaşadım. (s.20)

Çevresel unsurlar sınıfında değerlendirilen bu örnekte; Afrika'nın kuzeyinde bulunan büyük bir çöl olan Sahra ya da Büyük Sahra'dan bahsedilmiştir. Kaynak metinde *le désert du Sahara* olarak ifade edilen çöl, Ç1'de genelleştirme stratejisine başvurulmuş ve Büyük çöl olarak ifade edilmiştir. Ancak bu ifade karşılanırken isim verilmemesi ve genel anlamda bir ifade kullanılması okuyucuların coğrafi açıdan kafalarının karışmasına sebep olacak bir noktadır. Bu yönüyle Ç1 kabul edilebilir bir çeviridir. Ç2'de ve Ç3'te ise birebir çeviri yöntemi kullanılarak kaynak metindeki ifadeye karşılık verilmiştir. Dolayısıyla Ç2 ve Ç3 yeterli bir çeviri olarak ifade edilebilir.

Tablo 2. Meslekler kategorisine ait ikinci kültürel unsurlar çözümlemesi

Kaynak	Metin
Et comme je n'avais avec moi ni <i>mécanicien</i> , ni passagers, je me préparai à essayer de réussir tout seul, une réparation difficile. (p.8)	
Ç1	Uçakta ne makinist ne de yolcu bulunduğundan bu güç onarım işinin üstesinden tek başıma gelmeye hazırlandım. (s.8)
Ç2	Yanımda, bırakın teknisyeni bir tane yolcu bile olmadığından, bu zorlu tamir işine tek başıma girişmişim. (s.10)
Ç3	Berberimde ne bir tamirci, ne de bir yolcu olduğundan tek başıma zor bir tamire koyuldum. (s.20)

Mécanicien sözcüğünün anlamına bakıldığında makineci, makine uzmanı, makinist, araba tamircisi (Çankaya, Meriç, Kıvanç, ve Bouchot, 2004, s. 437) ifadelerini karşılamak üzere kullanıldığı görülmektedir. Kaynak metinde verilen örnekte ise uçağın kaza yaptığı ve bunu onarmak için bir tamirciye ihtiyaç duyulduğu anlaşılmaktadır. Ç1'de *mécanicien* sözcüğüne karşılık kullanılan

makivist ifadesi ise daha çok trenlerin sürülmesi, çalışması vb. işlerden sorumlu meslek grubuna verilen isimdir. Ç2’de kullanılan teknisyen sözcüğü ise her ne kadar tam anlamıyla kaynak metinde yer alan sözcüğü karşılama da daha yakın bir anlam taşımaktadır. Bu açıdan bakıldığında kaynak dilde yer alan üst anlamlı sözcük hedef dilde alt anlamda kullanıldığı için Ç1 ve Ç2’de özelleştirme stratejisinin kullanıldığı ifade edilebilir. Dolayısıyla her iki çeviri de kabul edilebilir birer çeviri olarak karşımıza çıkmaktadır. Ç3’de kullanılan tamirci sözcüğü ise kaynak metinde yer alan ifadeyi tam olarak karşılamaktadır. Bu yönüyle Ç3’de birebir çeviri yönteminin kullanıldığı ve yeterli bir çeviri olduğu belirtilebilir.

Tablo 3. *Deyimler kategorisine ait üçüncü kültürel unsurlar çözümlemesi*

Kaynak Metin	
J'ai sauté sur mes pieds comme si j'avais été frappé par la foudre. (p.8)	
Ç1	Beynimden vurulmuşçasına yerimden fırladım. (s.8)
Ç2	Yattığım yerden ayağa fırladım. Beynimden vurulmuş gibiydim. (s.10)
Ç3	Yıldırım çarpmışçasına yerimden fırladım. (s.20)

Kaynak metinde geçen *frappé par la foudre* deyimini yıldırım çarpması anlamını taşımaktadır. Bir şaşkınlık ve korku ifadesi olarak kullanılan bu söz öbeği; Ç1’de beynimden vurulmuşçasına, Ç2’de ise beynimden vurulmuş gibi olarak aktarılmıştır. Bu aktarım şekilleriyle her iki çeviride de yerelleştirme stratejisinin kullanıldığı söylenebilir. Ç3’de ise kaynak metinde yer alan deyimden birebir karşılığı kullanılmıştır. Sonuç olarak Ç3 yeterli çeviri, Ç1 ve Ç2 ise kabul edilebilir çevirilerdir.

Tablo 4. *Kılık-kıyafet ve sosyal etkinlikler kategorisine ait dördüncü kültürel unsurlar çözümlemesi*

Kaynak Metin	
Cet astroïte n'a été aperçu qu'une fois au télescope, en 1909, par un astronome turc. Il avait fait alors une démonstration de sa découverte à un Congrès International d'Astronomie. Mais personne ne l'avait cru à cause de son costume. (p.18)	
Ç1	Bu gezegeni bir zamanlar teleskopla ilk kez gören biri olmuş: 1909’da bir Türk gökbilimcisi. Bu konuda hazırladığı raporu Uluslararası Gökbilimciler Kurultayı’na sunmuş. Ama <i>başında fes, ayağında şalvar var diye</i> sözüne kulak asan olmamış. (s.15)
Ç2	Bu asteroid, yalnızca bir kere, o da 1909 yılında, bir Türk gökbilimci tarafından teleskopla görülmüş... Bu Türk gökbilimci, buluşunu Uluslararası Gökbilim Kongre’sinde büyük bir gösteriyle sunmuş. Ancak üzerindeki <i>kıyafetler nedeniyle</i> hiç kimse ona inanmamış. (s.20)
Ç3	Bu asteroiti, sadece bir kez, 1909 yılında bir Türk gökbilimci teleskopla gözlem yaparken görmüştü. Uluslararası Gökbilim Toplantısı’nda keşfiyle ilgili büyük bir sunum gerçekleştirmiş, ama <i>kıyafeti yüzünden</i> kimse onu ciddiye almamıştı. (s.28)

Sıradaki incelemede hem kıyafet hem de sosyal etkinlik sınıflandırması kapsamında değerlendirilebilecek bir örnek bulunmaktadır. Kaynak metinde geçen *à cause de son costume* ifadesi Ç2’de ve Ç3’te birebir çeviri stratejisi kullanılarak aktarılmıştır. Bu yönüyle her iki çeviri de yeterli çeviridir. Ancak Ç1’de, kaynak metindeki ifade birebir aktarılmamış; açıklama yoluna gidilerek kitabın ilgili sayfasında yer alan resimden yola çıkılarak betimleme yapılmıştır. Bu açıdan Ç1 kabul edilebilir bir çeviri olarak değerlendirilebilir.

Aynı örnekte yer alan ve sosyal etkinlik sınıflandırmasına giren diğer kültürel etkinlikte ise üç çevirinin de farklı şekillerde aktarım yaptıkları görülmektedir. Kaynak metinde geçen *Congrès International d'Astronomie* ifadesinde yer alan *congrès* sözcüğü; Ç1’de kurultay, Ç2’de kongre, Ç3’de ise toplantı şeklinde aktarılmıştır. Ç2’de birebir çeviri stratejisi benimsendiği için yeterli çeviri olarak ifade

edilebilir. Her ne kadar yabancı kökenli olsa da kongre kelimesinin dilimizde yer almasına rağmen; Ç1'de ve Ç3'te bu sözcüğün kullanımı tercih edilmemiştir. Bunun yerine anlamca farklı tanımlar barındıran ancak kaynak metinde geçen ögeyi karşılayan kurultay ve toplantı sözcükleri kullanılmıştır. Dolayısıyla hem Ç1'de hem de Ç3'te yerleştirme stratejisi benimsenmiştir. Bu açıdan bakıldığında her iki çeviri de kabul edilebilir birer çeviridir.

Tablo 5. *Kişisel merak ve tutkular ile kamu hayatı kategorisine ait beşinci kültürel unsurlar çözümlemesi*

Kaynak Metin	<i>Heureusement pour la réputation de l'astéroïde B 612 un dictateur turc imposa à son peuple, sous peine de mort, de s'habiller à l'Européenne. L'astronome refit sa démonstration en 1920, dans un habit très élégant. Et cette fois-ci tout le monde fut de son avis. (p.18)</i>
Ç1	<i>Bereket versin, B-612'nin onurunu kurtarmak için dediği dedik bir Türk önderi tutmuş, bir yasa koymuş, Herkes bundan böyle Avrupalılar gibi giyinecek, uymayanlar ölüm cezasına çarptırılacak. 1920 yılında aynı gökbilimci bu kez çok şık giysiler içinde Kurultay'a gelmiş. Tabii bütün üyeler görüşüne katılmışlar. (s.16)</i>
Ç2	<i>Ama B-612'nin şansına, bir Türk diktatör, karşı çıkanları ölüm cezasıyla tehdit ederek, halkına Avrupa tarzı giyimi dayatmış. Daha sonra o Türk gökbilimci, 1920 yılında çok şık bir kıyafetle gösterisini yeniden sunmuş. Bu kez herkes onun düşüncesini kabul etmiş! (s.21)</i>
Ç3	<i>Bereket versin ki B-612 asteroitinin ünü için de önemliydi bu. Bir Türk diktatör halkına, idam cezası zoruyla Avrupalılar gibi giyinmeyi dayattı. Gökbilimci sunumunu, çok şık bir kıyafet giyerek 1920 yılında tekrarladı. Ve bu kez herkes onunla hemfikirdi. (s.29)</i>

Kaynak metinde yer alan *heureusement* sözcüğü, olumlu anlamda kullanılan bir ifadedir. Bu ifade Ç2'de şansına şeklinde birebir aktarılmıştır. Ancak Ç1'de ve Ç3'te birebir çeviri yerine yerleştirme stratejisi benimsenerek bereket versin ifadesi kullanılmıştır. Daha çok manevi ve dini bir terim olarak bilinen bereket versin ifadesini kullanımı, Ç1'in ve Ç3'ün kabul edilebilir birer çeviri olduğunu göstermektedir. Ç2 ise yeterli bir çeviridir.

Kamu hayatı ve yönetim sınıflandırmasında yer alan bir örnekte ise kaynak metinde yer *dictateur* ifadesi Ç2'de ve Ç3'te diktatör sözcüğü ile birebir aktarılmıştır. Ancak Ç1'de diktatör sözcüğünün kullanımı yerine bu sözcüğün açılımına yer verilmiş; sözcüğün birebir kullanımı tercih edilmemiştir. Dolayısıyla Ç1 kabul edilebilir, Ç2 ve Ç3 ise yeterli birer çeviri olarak ifade edilebilir.

Tablo 6. *Kamu hayatı ve yönetim kategorisine ait altıncı kültürel unsurlar çözümlemesi*

Kaynak Metin	<i>Car le roi tenait essentiellement à ce que son autorité fut respectée. Il ne tolérait pas la désobéissance. C'était un monarque absolu. Mais, comme il était très bon, il donnait des ordres raisonnables. (p.43)</i>
Ç1	<i>Çünkü kralın asıl istediği otoritesine saygı gösterilmesiydi. Karşı gelinmesini hoş görmezdi. Mutlak bir kraldı. Bununla birlikte, iyi bir adam olduğu için hep akla yakın buyruklar verirdi. (s.32)</i>
Ç2	<i>Çünkü otoritesine saygı gösterilmesi, kral için her şeyden önemliydi. İtaatsizliğe asla göz yummazdı. Çünkü dediği dedik bir hükümdardı o. Ama çok iyi bir insan olduğundan mantıklı emirler veriyordu. (s.47)</i>
Ç3	<i>...çünkü kralın özellikle üzerinde durduğu şey, yetkisine saygı gösterilmesiydi. İtaatsizliği kaldıramazdı. Burası mutlak bir krallıktı ancak oldukça iyi yürekli olduğundan, mantıklı buyruklar veriyordu. (s.52)</i>

Kamu hayatı sınıflandırmasında yer alan bir diğer örnekte ise kaynak metinde bir yönetim biçimi olan *monarque* ifadesine yer verilmiştir. Sözlük anlamı hükümdar (Çankaya, vd. 2004, s. 453) olan sözcük, sert bir yönetim biçimini vurgulamak için kullanılmıştır. Ç1'de ve Ç3'de bu sözcük mutlak ifadesi ile karşılanmıştır. Her iki çeviride de uyarılma yoluna başvurulduğu söylenebilir. Ç2'de

kullanılan dediği dedik bir hükümdar ifadesi ise hem birebir çeviri hem de açıklama stratejisinin kullanıldığına işaret etmektedir. Bu yönüyle Ç2 yeterli çeviri, Ç1 ve Ç3 ise kabul edilebilir çeviri olarak ifade edilebilir.

Tablo 7. Sosyal yaşam kategorisine ait yedinci kültürel unsurlar çözümlemesi

Kaynak Metin	«J'ai vu une maison de cent mille francs.» (p.19)
Ç1	"Yüz bin liralık bir ev gördüm." (s.16)
Ç2	"Yüz bin franklık bir ev gördüm." (s.22)
Ç3	"Yüz bin franklık bir ev gördüm." (s.30)

Yukarıdaki örnekte sosyal yaşam sınıflandırmasında yer alan bir kültürel öge bulunmaktadır. Kaynak metinde yer alan *cent mille francs* ifadesi Ç2'de ve Ç3'te birebir aktarım yapılarak yüz bin frank şeklinde çevrilmiştir. Ancak Ç1'de, kaynak metinde Fransız para birimi olan *franc* yerine; yerleştirme stratejisine başvurularak hedef kültürün para birimi olan lira kullanılmıştır. Bu aktarımlar neticesinde Ç2'nin ve Ç3'ün yeterli, Ç1'in ise kabul edilebilir çeviri olduğu belirtilebilir.

Tablo 8. Din kategorisine ait sekizinci kültürel unsurlar çözümlemesi

Kaynak Metin	Je fis remarquer au petit prince que les baobabs ne sont pas des arbustes, mais des arbres grands comme <i>des églises</i> et que, si même emportait avec lui tout un troupeau d'éléphants, ce troupeau ne viendrait pas à bout d'un seul baobab. (p.21)
Ç1	Küçük Prens'e baobabların küçük bitkiler değil, tersine <i>tapınaklar</i> gibi kocaman olduklarını, hatta yanına bir fil sürüsü de katsa bu sürünün bir tek baobab ağacını bile yiyip bitiremeyeceğini belirttim. (s.18)
Ç2	Baobap ağaçlarının çalı olmadıklarını, tam tersine <i>kilise</i> kadar büyük ağaçlar olduklarını ve hatta bir fil sürüsünün bile tek bir baobap ağacını yiyip bitiremeyeceğini Küçük Prens'e anlattım. (s.24-25)
Ç3	Küçük Prens'e baobabların çalı değil, <i>kilise</i> boyunda ağaçlar olduğunu açıkladım ve yanında bir fil sürüsü bile götürse bu sürünün tek bir baobap ağacının tepesindeki yapraklara bile ulaşamayacağını söyledim. (s.32)

Kaynak metinde ağaçların büyüklüğünü ifade etmek üzere *église* kelimesi kullanılmış ve bu sözcük üzerinden benzetme yöntemine başvurulmuştur. Hristiyanlık dinine ait olan bu kültürel ögenin aktarımı için Ç2'de ve Ç3'te kilise sözcüğü verilmiş ve birebir çeviri stratejisine başvurulmuştur. Ç1'de ise *église* kelimesini birebir karşılayan kilise kelimesi yerine daha genel bir ifade olan ve bütün dinlerin ibadet alanlarını ifade etmek için kullanılabilir olan *tapınak* kelimesi kullanılmıştır. Alt anlamlı bir sözcüğün daha üst bir ifade ile karşılandığı için Ç1'de genelleştirme stratejisine başvurulduğu söylenebilir. Bu noktada Ç2 ve Ç3 yeterli çeviri, Ç1 ise kabul edilebilir çeviri olarak ifade edilebilir.

Tablo 9. Eşya kategorisine ait dokuzuncu kültürel unsurlar çözümlemesi

Kaynak Metin	Et le petit prince, tout confus, ayant été chercher un arrosoir d'eau fraîche, avait servi la fleur. (p.33)
Ç1	Şaşkına dönen Küçük Prens koşup bir ibrik taze su getirdi, çiçeği suladı. (s.26)
Ç2	Şaşkına dönen Küçük Prens taze su bulup çiçeği sulamıştı. (s.37)
Ç3	Ve Küçük Prens, kafası allak bullak, soğuk su dolu bir bahçe kovası bularak çiçeği sulamış. (s.44)

Eşya sınıflandırmasında yer alan arrosoir sözcüğü hedef dilde sulama kabı, süzgeçli kova (Çankaya, vd. 2004:54) anlamlarını taşımaktadır. Kaynak metinde *arrosoir d'eau fraîche* şeklinde bir söz öbeği olarak verilen ifade Ç1'de bir ibrik taze su olarak aktarılmıştır. İbrik sözcüğü her ne kadar birebir

ifade olarak değerlendirilmese de hedef kültüre özgü bir kültürel öge olarak dikkat çekmekte ve anlamı karşılamaktadır. Bu açıdan bakıldığında Ç1'de uyarılma yoluna gidildiği söylenebilir. Ç2'de ise çeviri işlemi taze su olarak gerçekleşmiş ve *arrosoir* sözcüğünü karşılayacak herhangi bir ifade kullanılmamıştır. Dolayısıyla Ç2'de çıkarma stratejisi kullanılmıştır. Ç3'te kaynak metindeki ifade soğuk su dolu bir bahçe kovası şeklinde çevrilmiş ve *arrosoir* ifadesine karşılık bulunmuştur. Ancak taze su ifadesi soğuk su olarak çevrildiğinden Ç3 ve Ç2 kaynak metne en uzak çeviriler olarak dikkat çekmektedir ve kabul edilebilir çeviri olarak değerlendirilebilirler. Ç1 ise en yakın çeviri olarak yeterli çeviri kapsamında ifade edilebilir.

Tablo 10. *Gelenek ve görenekler kategorisine ait onuncu kültürel unsurlar çözümlemesi*

Kaynak Metin	-Va voir les roses. Tu comprendras que la tienne est unique au monde. Tu reviendras me dire <i>adieu</i> , et je te faire un cadeau d'un secret. (p.82)
Ç1	"Git bir daha bak güllere. Seninkinin eşsiz olduğunu anlayacaksın. Sonra gel, <i>helalleşelim</i> , sana bir sır vereceğim." (s.58)
Ç2	"Git ve güllere tekrar bak. Kendi gülünün eşsiz olduğunu anlayacaksın. Sonra <i>vedalaşmak</i> için buraya gel, sana bir sır hediye edeceğim. (s.91)
Ç3	"Git ve bir daha güllere bak. Seninkinin dünyada eşsiz olduğunu anlayacaksın. Bana <i>elveda</i> demeye geldiğinde sana bir sır armağan edeceğim." (s.88)

Gelenek ve görenek sınıflandırmasında yer alan çalışmanın son örneğinde *adieu* sözcüğüne yer verilmiştir. Ayrılık durumlarında kullanılan bu sözcük, Ç1'de hedef kültürün okur kitlesine hitap edecek şekilde *helalleşelim* olarak çevrilmiştir. Dolayısıyla Ç1'de yerlileştirme stratejisinin kullanıldığını söylemek mümkündür. Ç2'de ve Ç3'te ise kaynak metindeki sözcüğü birebir karşılayan *vedalaşmak* ve *elveda* kelimeleri kullanılmıştır. Sonuç olarak Ç1 kabul edilebilir, Ç2 ve Ç3 ise yeterli çeviri olarak ifade edilebilir.

Yapılan çözümler neticesinde kültürel unsur sınıfına göre uygun çeviri stratejisi seçiminin çeviri sürecinde önemli bir rol oynadığı görülmektedir. Bu doğrultuda çalışmada ele alınan başlıca kültürel öge sınıfları ve uygun strateji seçimlerine ilişkin tablo aşağıdaki gibidir:

Tablo 11. *Kültürel unsur sınıfına göre uygun strateji tercihi*

Kültürel Unsur Sınıfı	Tercih Edilen Strateji	Gözlem
Dini terimler ve tarihi olaylar	Açıklama, yerlileştirme	Kültürel bağlamın korunması için daha detaylı ve bağlama özgü yöntemler tercih edilir.
Kalıplaşmış ifadeler	Birebir çeviri	Gündelik dilin akıcılığına uygun, doğrudan aktarım stratejisi öne çıkar.
Genel strateji kullanımı	Stratejik esneklik	Gündelik dilin akıcılığına uygun, doğrudan aktarım stratejisi öne çıkar.
Araştırmanın genel bulgusu	Kültürel duyarlılık ve stratejik esneklik	Kaynak ve hedef kültürler arasındaki boşlukları kapatmada önemli bir rol oynar.

Sonuç

Bu çalışmada, Antoine de Saint-Exupéry'nin "Küçük Prenses" adlı eseri ve Türkçeye yapılmış üç farklı çevirisi kültürel unsurların aktarımı açısından incelenmiştir. İlk olarak, kaynak eserde yer alan ve Newmark'ın altılı kültürel unsur sınıflandırmasına dahil edilen ögeler belirlenmiştir. Daha sonra, bu kültürel unsurların hedef metinlerdeki karşılıkları incelenmiş ve Baker'in ortaya koyduğu on yedi çeviri stratejisine göre analiz edilmiştir. Bu analiz doğrultusunda, her bir kültürel unsurun hedef metinlerde hangi stratejiyle aktarıldığı ve bu seçimin gerekçeleri açıklanmıştır. Son olarak, Gideon Toury'nin öncül

norm kuramına göre, hedef çevirilerin kabul edilebilir ya da yeterli çeviri kategorilerine girip girmediği nedenleriyle birlikte değerlendirilmiştir.

Yapılan incelemeler neticesinde Ç1 olarak ifade edilen çevirmenler Cemal Süreyya ve Tomris Uyar'ın erek kültürü esas alan bir çeviri anlayışına sahip oldukları görülmüştür. Çok çeşitli stratejilerin kullanılması ve kullanılan stratejilerin erek dil ve kültüre olan yakınlığı sebebiyle bu çevirmenler tarafından yapılan çeviriler genel olarak kabul edilebilir çeviri kapsamında değerlendirilmektedir. Ç2 olarak ifade edilen Onur Tunç'un ve Ç3 olarak ifade edilen S.İpek Ortaer Montanari'nin çevirilerinde ise genel anlamda kaynak metne sadık kalınmıştır. Sıklıkla birebir çeviri stratejisine başvurulması her iki çevirmenin aktarımlarının da yeterli çeviri kapsamında değerlendirilmesini sağlamıştır.

Elde edilen bulgular neticesinde çevirmenlerin erek okur kitlesine yaklaşımları ile ilgili de bir değerlendirme yapmak gerekmektedir. Ç1'de kullanılan çeviri stratejileri ve aktarımlar sonucu ortaya çıkan çeviriler bu eserde erek kitlenin diğer iki esere oranla daha fazla göz önüne alındığını söylemek mümkündür. Zira erek kültür dizgesine yakın bir şekilde gerçekleştirilen çeviriler neticesinde okurun hikâye ile daha sıkı bir bağ kurması muhtemeldir. Ç2 ve Ç3'de ise erek kitlenin hikâye ile yakın bir ilişki kurmasından ziyade kaynak metne ve kültüre sadık kalma çabasının var olduğu değerlendirilmektedir. Bununla birlikte eser türünün çeviri sürecine etkisi üzerine Ç1'de yapmış olduğumuz tespitin geçerliliğini sağlamak adına aynı kaynak dilden farklı türde bir eserin aynı erek dile çevirisinin incelenmesi gerekmektedir. Dolayısıyla eser türlerinin çeviri süreçlerine etkisi başlığı altında yeni bir çalışma alanına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bunun yanında çalışmamızın kültürel unsurların ait oldukları sınıfa göre uygun çeviri stratejisi tercihi konusunda da alana farklılık getirdiği değerlendirilmektedir. Atan ve Çoban (2023) tarafından gerçekleştirilen benzer bir çalışmada bu araştırmanın çözümlerine yakın bulgular elde edilse de sınıf ve uygun strateji başlığı altında bir değerlendirmenin bulunmadığı görülmektedir. Bu araştırma, aktarılan kültürel öğelerin niteliğinin çeviri stratejilerinin seçimi üzerinde belirleyici bir etkisi olduğunu göstermektedir. Özellikle dini terimler ve tarihi olaylar gibi kültürel içerikler için açıklama ve yerleştirme yöntemlerinin sıkça kullanıldığı, buna karşılık kalıplaşmış ifadeler ve günlük dilde birebir çeviri stratejisinin ön planda olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum, çevirmenlerin her kültürel unsurunu tek bir stratejiye göre değil, bağlamsal olarak değerlendirmeye yöneldiğini ortaya koymaktadır. Araştırma, kaynak ve hedef kültürler arasındaki farkları etkili bir şekilde kapatabilmek için stratejik esnekliğin ve kültürel farkındalığın hayati önem taşıdığını vurgulamaktadır. Bu bulguların tablo 11'de sunulması bu alanda yapılması planlanan yeni araştırmalara fayda sağlaması amaçlanmıştır.

Yapılan bütün incelemeler doğrultusunda; çevirmenlerin çeviri süreçlerinde vermiş oldukları kararların stratejilerine yansydıkları ve genel anlamda eserin bütününde bu kararlarına bağlı kaldıkları görülmüştür.

Yazar Katkıları: Bu makaleye birinci yazarın katkı oranı %50, ikinci yazarın katkı oranı %50'dir.

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Atan, N., & Çoban, E. (2023). Çeviri eleştirisi kapsamında Küçük Prens romanının Cemal Süreya & Tomris Uyar ve İpek Ortaer Montanari çevirilerinin karşılaştırmalı çözümlemesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (35), 1531-1544. Doi: 10.29000/rumelide.1342162.
- Aydın, K., & Hanağası, U. B. (2017). Sosyoloji ve Siyasal Araştırmalarda Karşılaştırmalı Yöntem. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (33), 57-86.
- Ballard, M. (2013). *Histoire de la traduction*. De Boeck.
- Baker, M. (1992). *In other words: A Coursebook on Translation*. Routledge.
- Baykan, A. (2005). Sosyal ve Kültürel Faktörlerin Çevirideki Rolü, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 14, 177-194.
- Çankaya B., Meriç, I., Kıvanç, M., Bouchot, C. (2004). *Fono Büyük Sözlük Fransızca-Türkçe, Türkçe-Fransızca*. Özal Matbaası.
- De Saint-Exupéry, A. (1943). *Le Petit Prince*. Edition du Group "Ebooks libres et gratuits".
- Erten, A. (1993). *Çeviride Kültürel Etkenler, Çeviribilim Uygulamaları*. Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Gezer, G., & Can, M. Z. (2019). Kültürü Çevirmek: Kültür Aktarımı Kapsamında Çeviri. *Rumeli Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 17, ss.355-370.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayınları.
- Montanari, S. İ. O. (2015). *Küçük Prens*. İthaki Yayınları.
- Mounin, G. (1963). *Les problèmes theoriques de la Traduction*. Edition Gallimard.
- Ölker, P. (2016). Kabusname çevirisi özelinde on beşinci yüz yıldan on sekizinci yüzyıla Türkçenin söz barlığındaki değişim. *Uluslararası Türkçe Kültür, Edebiyat ve Eğitim Dergisi*, 5(3), 1114-1134.
- Rifat, M. (2004). *Çeviri Seçkisi 2 Çeviri (Bilim) Nedir? Başkasının Bakışı*. Dünya Yayıncılık.
- Süreyya, C. & Uyar, T. (2015). *Küçük Prens*. Can Çocuk Yayınları.
- Tunç, O. (2019). *Küçük Prens*. Yuva Yayınları.
- Yalçın, P. (2003). Jean Louis Mattei'den Örneklerle Çeviride Kültürel Unsurlar Sorunu, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 23(1), 47-55.
- Yalçın, P. (2015). *Çeviri stratejileri kuram ve uygulama*. Grafiker Yayınları.
- Yıldırım, C. (2015). Amin Malouf'un Afrikalı Leo ve Semerkant Romanlarında Kültürel Unsurların Çevirisi Üzerine Bir İnceleme. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(29), 221-232.

Extended Abstract

Introduction

The Little Prince (*Le Petit Prince*), written by Antoine de Saint-Exupéry, is one of the most translated literary works globally, encompassing themes of love, friendship, loneliness, and the essence of human connection. Owing to its universal appeal, various translations have attempted to capture its cultural subtleties while adapting it to resonate with readers across languages and cultures. This extended abstract aims to analyze how cultural elements in *The Little Prince* have been adapted in three different Turkish translations, with a focus on the Target-Oriented Translation Theory, as established by Gideon Toury. This theoretical approach emphasizes the role of the target culture and its norms in shaping a translation, rather than striving for a word-for-word rendering centered on the source text. Toury's theory provides a valuable framework for understanding how the translators' choices reflect broader socio-cultural values and the expectations of Turkish readers.

Translation is not merely a linguistic transfer but an intercultural bridge that conveys elements of the source culture into a target culture. This process is complex, as languages embed unique cultural, societal, and ideological markers that can be challenging to render in another language without loss or transformation. Toury's Target-Oriented Translation Theory offers an approach to overcome these issues by emphasizing the target culture's values, expectations, and interpretative frameworks as pivotal in determining translation strategies. According to this theory, translators should prioritize the norms and conventions of the target language community to enhance readability and overall impact of the translation for the intended audience. By examining cultural elements within *The Little Prince*, such as metaphors, idiomatic expressions, and references to specific societal values, this study highlights how Toury's Target-Oriented Translation Theory aids in analyzing and contextualizing translation decisions.

Method

Saint-Exupéry's *The Little Prince* is rich in cultural symbolism and allegory. It contains elements that reflect the author's French background, philosophical insights, and critiques of adult society. The character of the Little Prince embodies innocence, curiosity, and wonder, while the various planets he visits represent different human characteristics and societal critiques. The story uses simple language and a fairytale-like structure to convey complex themes. However, this simplicity often poses challenges in translation, as nuanced phrases or cultural references may not have direct equivalents in other languages.

For instance, in the original French text, Saint-Exupéry uses idiomatic expressions that are culturally embedded within French, which would sound unnatural or confusing in Turkish if translated literally. These cultural references require careful adaptation to avoid alienating Turkish readers or misinterpreting the author's message.

In this study, three Turkish translations of *The Little Prince* are analyzed to assess how cultural elements are adapted for Turkish readers. The selected translations vary in their publication dates and translators, reflecting different historical and socio-cultural contexts influencing translation choices. These include:

Literal Translation Strategy: In some translations, cultural elements are rendered as close to the original French as possible. This strategy preserves the source culture's authenticity but may create a sense of foreignness for the Turkish audience. For example, idiomatic phrases may retain their French structure and metaphorical content, which can lead to confusion or lack of clarity in Turkish.

Cultural Adaptation Strategy: Other translations employ a more culturally adapted approach, where French-specific cultural elements are either modified or substituted with Turkish cultural equivalents. For example, references to wine, which hold significant cultural and symbolic meaning in France, may be replaced with symbols more relatable to Turkish culture, such as tea or coffee, which are culturally symbolic and widely understood within Turkish society.

Hybrid Strategy: Some translations use a hybrid approach, retaining certain French cultural elements while adapting others. This strategy balances the preservation of the original text's cultural uniqueness with the need for cultural relatability in the target language. Translators may choose to keep essential metaphors while subtly altering cultural expressions to fit Turkish norms without losing the original's intent.

Using Toury's Target-Oriented Translation Theory, each strategy is assessed for its effectiveness in conveying the story's essence to Turkish readers. The theory's focus on the target audience's norms allows for a critical examination of whether each translation successfully communicates the philosophical depth and cultural resonance of the original text.

Result and Discussion

The analysis reveals that translations following a culturally adaptive strategy tend to resonate more effectively with Turkish readers, as they minimize the sense of foreignness and make the story's themes more accessible. In translations that rely on literal strategies, the original French expressions often lack contextual meaning, reducing the narrative's emotional and philosophical impact. Conversely, translations that fully adapt cultural elements create a stronger connection with Turkish readers, as the story's themes feel closer to Turkish cultural values.

Moreover, the hybrid strategy proves effective in preserving the novel's original philosophical undertones while making it accessible to Turkish readers. For example, some translations keep the character of the "baobabs" as they are, representing intrusive, negative forces in life, while modifying specific references that do not have significant cultural relevance in Turkey. This balance respects the text's original spirit while enhancing its relevance for Turkish audiences.

This study underscores the importance of cultural considerations in translation, especially in the context of Target-Oriented Translation Theory. It demonstrates that effective translations are not just about linguistic equivalence but require a nuanced understanding of the target audience's cultural framework. The findings suggest that translations that emphasize cultural adaptation, while respecting the original's message, can enhance the readership experience and maintain the author's intentions. Moreover, this approach opens avenues for further research in translation studies, particularly in analyzing the role of cultural adaptation across different genres and languages.

Further studies could expand on this analysis by examining how these translation strategies influence readers' interpretation of other cross-cultural texts and exploring reader reception in more depth. The application of Toury's theory in this analysis provides a robust framework for exploring how translations navigate cultural boundaries and contribute to intercultural dialogue, making it highly relevant for future translation studies.

In translating *The Little Prince* for Turkish audiences, it is evident that the choice of translation strategy has a profound impact on the accessibility and cultural resonance of the text. Toury's Target-Oriented Translation Theory highlights that a successful translation is not only faithful to the source text but also attuned to the cultural expectations and values of the target audience. This study reveals that culturally adapted translations of *The Little Prince* allow Turkish readers to connect more deeply

with the story's themes, while hybrid strategies help maintain the original's philosophical richness. Ultimately, the analysis emphasizes that translation is a complex cultural process that goes beyond language, involving the negotiation of meaning, context, and cultural relevance.

The extended abstract is proofread by a native English speaker and approved by the editorial board.